

Time: One Hour

Max. Marks: 25

Instructions

Solve any 25 questions from Q.1 to Q.30

1 What is the general meaning of disguised (hidden) unemployment?

प्रच्छन्न बेरोजगारीचा साधारण अर्थ काय होतो?

- (A)Most people are unemployed (B)Alternative jobs are not available (C)The marginal productivity of workers is zero (D)Labour productivity is low
बरीच लोक बेरोजगार असतात पर्यायी रोजगार उपलब्ध नसतात श्रमिकाची सीमांत उत्पादकता शून्य असते श्रमिकाची उत्पादकता कमी असते

2 How is weekly unemployment measured?

साप्ताहिक बेरोजगारीचे मापन कसे केले जाते ?

- (A)Number of persons not employed for one hour in a survey week (B)The number of persons who did not receive most of the paid employment during the survey week (C)Persons who did not get full employment during the survey week (D)All of the above numbers
सर्वेक्षण सप्ताहामध्ये एकही तास रोजगार प्राप्त न झालेल्या व्यक्तींची संख्या सर्वेक्षण सप्ताहामध्ये बहुतांशी वेळ रोजगार न प्राप्त झालेल्या व्यक्तींची संख्या सर्वेक्षण सप्ताहामध्ये पूर्ण रोजगार प्राप्त झालेल्या व्यक्तींची संख्या वरील सर्व

3 who was the chairman of the first planning commission of India?

भारतातील पहिल्या नियोजन आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (A)Dr Babasaheb Ambedkar (B)pandit Jawaharlal Nehru (C)Dr Rajendra Prasad (D)none of above
डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर पंडित जवाहरलाल नेहरू डॉक्टर राजेंद्र प्रसाद यापैकी नाही

4 Find out the causes of structural unemployment in India from the options given below

खालील पर्यायातून भारतातील संरचनात्मक बेरोजगारी ची कारणे शोधा ?

- (A)Unemployment growth (B)Increase in labor force class (C)Improper education and technology (D)All of the above
काम रहित वृद्धी श्रमशक्ती वर्गात वाढ अनुचित शिक्षण व तंत्रज्ञान वरील सर्व

5 What are the reasons for semi-employment in India?

भारतातील अर्ध रोजगारची कारणे कोणती ?

- (A)Special qualifications and professional skills required (B)Involuntary part-time work. (C)Overpayment of labour (D)All of the above
विशेष पात्रता आणि व्यावसायिक कौशल्याची गरज अनैच्छिक अर्धवेळ काम गरजेपेक्षा जास्त भरणा वरील सर्व

6 What is the basis of Human Development Index formulas for measuring average growth in fundamental human capabilities?

मूलभूत मानवी क्षमतान मधील सरासरी वाढ मोजण्यासाठी मानवी विकास निर्देशांक सूत्रनाचे आधार कोणते ?

- (A)Indicators of longevity (B)Acquisition of education (C)Level of income (D)The standard of living
दीर्घायुच्य निर्देशक शिक्षण प्राप्ती उत्पन्नाचा स्तर साध्या राहणीमानाचा दर्जा

7 Which of the following criteria are considered from the point of view of relative poverty?

सापेक्ष गरिबीच्या दृष्टिकोनातून खालीलपैकी कोणता निकष विचारात घेतला जातो ?

- (A)Per capita consumption expenditure (B)Nutritious diet value (C)Income distribution among different groups (D)Income level
दरडोई उपभोग खर्च पोषक आहार मूल्य विविध गरजा मधील उत्पन्न वितरण उत्पन्नाची पातळी

8 The Human Development Index measures this average

मानवी विकास निर्देशांक हा खालील सरासरी यशाचे मापन करतो ?

- (A)Long and healthy life (B)Contextual knowledge of adult literacy (C)Percentage of the population above the poverty (D)none of above
दीर्घ आणि निरोगी आयुष्य प्रौढ साक्षरतेच्या संदर्भातील ज्ञान दादिय रेषेवरील लोकसंख्येची टक्केवारी यापैकी नाही

9 what is the Zero marginal productivity of workers?

श्रमिकाची शून्य सीमांत उत्पादकता म्हणजे ?

- (A)Technical unemployment. (B)Hidden unemployment (C)Semi-unemployment. (D)Seasonal unemployment.
तांत्रिक बेकारी छुपी बेकारी अर्ध बेकारी हंगामी बेकारी

10 when has the integrated rural development programme started to reduce poverty?

दादिय निर्मुलनासाठी एकीकृत ग्रामीण विकास कार्यक्रम संपूर्ण देशात कधी सुरू करण्यात आला ?

- (A)1972 (B)1980 (C)1976 (D)1990
१९७२ १९८० १९७६ १९९०

11 What is a mixed economy?

मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ?

Examination October 2020

- (A)Existence with public sector and private sector
सार्वजनिक क्षेत्र व खाजगी क्षेत्र यांचे सह अस्तित्व
- (B)Central Planning Commission and District Level Planning
केंद्रीय नियोजन आयोग व जिल्हास्तरीय नियोजन
- (C)Co-existence of mandatory and instructional planning
आदेशात्मक व सूचनात्मक नियोजनाचे सह अस्तित्व
- (D)All of above
वरील सर्व
- 12 Which of the following unit of the human development index is not mention while making it?
खालीलपैकी कोणता घटक मानव विकास निर्देशांक तयार करताना विचारात घेतला जात नाही ?
- (A)Expected life span
अपेक्षित आयुष्य मर्यादा
- (B)adult education rate
प्रौढ शिक्षण दर
- (C)relative poverty
सापेक्ष दारिद्र्य
- (D)standard of living
राहणीमानाचा स्तर
- 13 Which of the following factors is taken into consideration while calculating the Multidimensional Determination Index?
बहुआयामी निर्धनता निर्देशांक काढताना खालीलपैकी कोणता घटक विचारात घेतात?
- (A)Child mortality rate
बालमृत्यू
- (B)Income
उत्पन्न
- (C)Property
मालमत्ता
- (D)Power supply
वीज पुरवठा
- 14 According to the method of Tendulkar Committee for poverty calculation in 2011-12, the level of _____ monthly per capita expenditure for rural areas was decided as follows.
2011 -12 मधील दारिद्र्य मोजण्यासाठी तेंडुलकर समितीच्या पद्धतीनुसार मासिक दरडोई खर्चाची पातळी ग्रामीण भागासाठी खालील पैकी ठरवण्यात आली?
- (A)Rs.816-1000
₹८१६ ते ₹१०००
- (B)Rs.956-1100
₹९५६ ते ₹११००
- (C)Rs 909-1104
₹९०९ ते ₹११०४
- (D)Rs 855-1160
₹८५५ ते ₹११६०
- 15 Considering the Rangarajan Committee's 2011-12 poverty figures
रंगराजन समितीच्या 2011 12 मधील दारिद्र्याच्या आकडेवारीनुसार विचार केल्यास.....
- (A)The highest poverty is in the state of Chhattisgarh
सर्वाधिक दारिद्र्य छत्तीसगड राज्यात आहे
- (B)Manipur has the highest rate of urban poverty.
शहरी दारिद्र्याचे सर्वाधिक प्रमाण मणिपूर राज्यात आहे
- (C)The lowest poverty is in Andaman and Nicobar.
सर्वात कमी दारिद्र्य अंदमान-निकोबार मध्ये आहे
- (D)None of the above
वरील एकही नाही
- 16 Which of the following statements is untrue in underdeveloped countries?
खालील दिलेल्या या विधानांपैकी कोणते विधान अविकसित देशांत बाबत असत्य आहे?
- (A)Their per capita income is low
त्यांचे दरडोई उत्पन्न कमी असते
- (B)Their capital formation rate is low
त्यांचा भांडवल निर्मितीचा दर कमी असतो
- (C)Their real and potential natural resource wealth is acquired
त्यांच्या वास्तविक आणि संभवनीय नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे अधिग्रहण झालेले असते
- (D)They have a lot of manpower that is not fully utilized
त्यांच्याकडे पूर्णतः उपयोगात आणलेले भरपूर मनुष्यबळ असते.
- 17 What is the year and subject of human development report?
मानव विकास अहवाल वर्ष व विषय कोणते?
- (A)2001 - Poverty Alleviation
२००१ गरीबी हटाव
- (B)2006- Energy, Poverty, and the Global Crisis
२००६ ऊर्जा गरिबी आणि वैश्विक संकट
- (C)2008 - Human Dynamics and Development
२००८ मानव गतिशील आणि विकास
- (D)2013 - Diversified Development
२०१३ विविधतापूर्ण विकास.
- 18 Which of the following statements about employment in India is correct?
भारतातील रोजगार बाबतचे खालील कोणते विधान बरोबर आहे?
- (A)Recently, India's economic growth rate has been increasing but employment has declined
अलीकडे भारताचा आर्थिक वृद्धी दर वाढत आहे परंतु रोजगार कमी झाला आहे
- (B)The Eleventh Five Year Plan aims to create 58 million jobs
अकराव्या पंचवार्षिक योजनेत 58 दशलक्ष रोजगार निर्मितीचे ध्येय होते
- (C)Both the above statements are correct
वरील दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
- (D)both the above statement are wrong
वरील दोन्ही विधाने चुकीची आहेत
- 19 Which of the following concepts was formulated by National Sample Survey?
खालीलपैकी कोणती संकल्पना राष्ट्रीय नमुना पाहणी द्वारा रचली गेली?
- (A)General unemployment situation.
सर्वसाधारण बेकारीची परिस्थिती
- (B)Current daily unemployment status.
वर्तमान दैनिक बेकारीची स्थिती
- (C)Current weekly unemployment status.
वर्तमान साप्ताहिक बेकारी स्थिती
- (D)General monthly unemployment status
सर्वसाधारण मासिक बेकारी स्थिती
- 20 What are the three basic components of Human Development Index?
मानव विकास निर्देशांक आचे मूलभूत तीन घटक कोणते?
- (A)Life expectancy at birth, adult literacy rate, gross education enrollment rate and per capita national product.
जन्माच्या वेळेचे अपेक्षित आयुष्यमान, प्रौढ साक्षरता दर, स्थूल शिक्षण प्रवेश दर आणि दरडोई राष्ट्रीय उत्पादन
- (B)Expenditure on health, education and environment.
आरोग्य, शिक्षण आणि पर्यावरणावरील खर्च
- (C)Poverty population, population above the poverty line and residential population.
दारिद्र्य लोकसंख्या, दारिद्र्यरेषेवरील लोकसंख्या आणि निवासी लोकसंख्या
- (D)Average life expectancy, adult literacy rate and national income
सरासरी आयुर्मान, साक्षरता दर आणि राष्ट्रीय उत्पन्न
- 21 In which of the following departments do more children work?
खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रात जास्त मुले काम करतात?
- (A)Agriculture
शेती
- (B)Construction
बांधकाम
- (C)Trade and restaurants
व्यापार आणि उपहारगृहे
- (D)Production area
उत्पादन क्षेत्र

Examination October 2020

22 In which year has the TRYSEM scheme program be started ?

ग्रामीण युवकांना स्वयंरोजगारासाठी प्रशिक्षण (ट्रायसेम) योजना कधी सुरू करण्यात आली?

- (A)1977 (B)1979 (C)1981 (D)1986
१९७७ १९७९ १९८१ १९८६

23 According to Human Development Report 2010, what was the ranking of India in the world?

मानव विकास अहवाल 2010 नुसार मानव विकासाच्या निर्देशांकात जागतिक क्रमवारीमध्ये भारताचा कोणता क्रमांक लागतो?

- (A)119 (B)115 (C)132 (D)134
११९ ११५ १३२ १३४

24 Unemployment includes all people who are ___

भारतीय जनगणना 2011 नुसार भारतातील कोणत्या राज्यात लोकसंख्येची घनता सर्वात कमी होती?

- (A)Willing to work but I can't get a job. (B)Having ability to work but not getting work. (C)Removed from work temporarily or permanently due to work limitations (D)Not willing to work because they don't want to work
झारखंड अरुणाचल प्रदेश गोवा मणिपूर

25 which famous economist said these lines country is poor because he is poor

" देश गरीब आहे कारण तो गरीब आहे" हा विचार कोणत्या अर्थतज्ज्ञांनी मांडला?

- (A)Amrty Sen (B)Professor Burks (C)Adam Smith (D)Schumpeter.
अमर्त्य सेन प्रोफेसर नक्स अँडम स्मिथ शूपीटर

26 According to the poverty line of Tendulkar Committee in 2009-10, what percentage of the following people were below the poverty line?

2009-10 मध्ये तेंडुलकर समितीच्या दारिद्र्य रेषे नुसार खालीलपैकी किती टक्के लोक दारिद्र्यरेषेखाली होते?

- (A)350 million 29.8% (B)400 million 30.1% (C)300 million 27.3% (D)450 million 34.2%
३५० दशलक्ष २९.८% ४०० दशलक्ष ३०.१% ३०० दशलक्ष २७.३% ४५० दशलक्ष ३४.२%

27 An underdeveloped country is a country which lacks capital in comparison to its population and natural resources. Which expert defined an underdeveloped country?

अविकसित असे देश म्हणजे ज्या देशात लोकसंख्या व नैसर्गिक स्रोत यांच्या तुलनेत भांडवलाची कमतरता असते अविकसित देशाची ही व्याख्या कोणत्या तज्ञाने मांडली?

- (A)Jacob Weiner (B)Joseph Stibliz (C)Samuelson (D)Ragner Narks.
जकेव वाईनर जोसेफ स्टीवबक्स सॅम्युअलसन रॅगनार नक्स

28 The rate of capital formation in 2011-12 was close to 35% of GDP. Below are the reasons for low capital formation in India. Identify the wrong reason

2011-12 मध्ये भांडवल निर्मिती चादर जीडीपीच्या ३५ टक्के त्याच्या जवळपास होता .खाली भारतात भांडवल निर्मिती कमी असण्याची कारणे दिली आहेत चुकीचे कारण ओळखा?

- (A)India's low income level (B)High savings rate (C)Medium market development (D)Ignorance and illiteracy
भारताची कमी उत्पन्न पातळी जास्त बचतीचा दर बाजाराचा मध्यम विकास अज्ञान व निरक्षरता.

29 What does it mean that the Gini index of "X" country went from 80 to 60?

क्ष ' देशाचा गिनी निर्देशांक 80 वरून 60 वर आला याचा अर्थ काय?

- (A)Poverty rate in 'X' country has increased. (B)The human index of country 'X' has decreased (C)The economic inequality of the country 'X' increases (D)Economic inequality is decreasing in 'X' countries
क्ष ' देशाचे दारिद्र्य प्रमाण वाढते आहे क्ष देशाचा मानव निर्देशांक घटला आहे क्ष देशाची आर्थिक असमानता वाढते आहे क्ष देशात आर्थिक असमानता घटते आहे.

30 According to UNDP's Human Development Report 2013, below are some comments. What is the wrong comment?

यु एन डी पी च्या 2013 मधील मानव विकास अहवालानुसार खालील काही टिपण्या दिलेल्या आहेत चुकीची टिपणी कोणती?

- (A)Pakistan has more average years of education than India. (B)Pakistan and Bangladesh have the same Human Development Index. (C)The Human Development Index of India, Pakistan and Bangladesh are higher than the average Human Development Index of South Asia. (D)Life expectancy is higher in Bangladesh than in India.
भारतापेक्षा पाकिस्तानात सरासरी शिक्षणाची वर्षे जास्त आहेत पाकिस्तान आणि बांगला देशाचा मानव विकास निर्देशांक सारखाच आहे भारत पाकिस्तान आणि बांगलादेश यांची मानव विकास निर्देशांक दक्षिण आशियाच्या सरासरी मानव विकास निर्देशांक का पेक्षा जास्त आहेत भारत पाकिस्तान आणि बांगलादेश यांची मानव विकास निर्देशांक दक्षिण आशियाच्या सरासरी मानव विकास निर्देशांक का पेक्षा जास्त आहेत